

Dofir géint ech gären dës Motioun deposéieren. D'Motioun soll den Accord de principe fir d'Ausschaff vun den néidegen Etüden an Avant-projets détail- lés ginn, an d'Regierung gläichzäiteg opfuerderen, d'Chamber reegelméisseg iwwert de Fortschritt vun dëse Projeten ze informéieren, esou wéi mer dat och bei de Grands projets d'infrastructure gewinnt sinn.

Dofir soen ech Iech elo scho Merci fir eng hoffentlech breet Zoustëmmung a géint dem President dann d'Motioun iwwerreechen. Merci.

Motion

« Motion concernant le développement des infrastructures scolaires de l'enseignement scolaire »

La Chambre des Députés,

vu d'une part

– la nécessité de garantir une transparence optimale lors de l'élaboration des grands projets d'infrastructure ;

vu d'autre part

– l'avis de la Cour des comptes du 22 mars 2001 sur l'adaptation du budget voté des grands projets d'infrastructure ;

– la motion de la Chambre des Députés du 29 janvier 2002 adoptée suite à la présentation de l'avis précité ;

– les propositions des groupes parlementaires au sujet d'une amélioration des procédures permettant d'éviter les dépassements des coûts des grands projets d'infrastructure dans le futur, transmises en date du 12 avril 2005 par Monsieur le Président de la Chambre des Députés à Monsieur le Premier ministre ;

vu la nouvelle procédure à suivre en matière de préparation des grands projets d'infrastructure adoptée en date du 3 avril 2006 par la Commission du Contrôle de l'exécution budgétaire et des Comptes sur proposition de Monsieur le Ministre des Travaux publics et dont les points principaux ont été repris dans une motion « grands projets d'infrastructure Travaux publics » du 23 octobre 2008 ;

considérant que ladite procédure répond aux préoccupations exprimées dans la motion précitée du 29 janvier 2002 ;

vu la motion du 13 mai 2009 de la Chambre des Députés invitant le Gouvernement à veiller à ce que ces procédures soient appliquées, mutatis mutandis, par tous les départements ministériels lors de la mise en œuvre de projets d'infrastructure susceptibles d'atteindre un coût d'au moins 30 millions d'euros ;

vu la modification du 26 juin 2024 des articles 102, 104 (2) et 105 (1) du Règlement de la Chambre des Députés relative aux nouveaux projets d'infrastructure dans le cadre du débat sur la politique financière et budgétaire, le Gouvernement saisit la Chambre des Députés d'une liste de projets prioritaires à construire par l'État au cours des exercices suivants et dont le coût dépasse le seuil de 30 millions d'euros. Pour les projets dépassant le seuil de 15 millions d'euros, sans pour autant dépasser le montant de 30 millions d'euros, le Gouvernement doit dorénavant procéder à une présentation de ces projets dans une réunion de commission ;

vu la liste des projets d'infrastructure susceptibles d'atteindre un coût d'au moins 30 millions d'euros, à soumettre à l'approbation de la Chambre des Députés en vue de l'autorisation pour l'imputation des dépenses pour frais d'études et d'élaboration d'un avant-projet détaillé (APD), présentée lors de la réunion jointe du 14 avril 2026 des Commissions parlementaires de la Mobilité et des Travaux publics, du Logement et de l'Aménagement du territoire et de l'Éducation nationale, de l'Enfance et de la Jeunesse ;

considérant que, suite au nouveau programme gouvernemental 2023-2028, le Ministère de l'Éducation nationale, de l'Enfance et de la Jeunesse dispose d'une plus large autonomie dans la gestion de projets de moindre envergure, tels que des travaux de réalisation, de transformation ou de rénovation, et qu'il doit appliquer les mêmes conditions de transparence et d'accord de principe pour la réalisation de ses projets de construction ou de transformation pour le compte de l'État que celles applicables aux autres administrations publiques ;

considérant que ces projets s'ajoutent, en tant que nouvelle catégorie de financement, à la liste annuelle des grands projets d'infrastructure soumise pour approbation à la Chambre des Députés ;

considérant que, suite aux informations détaillées fournies en date du 14 avril 2026 par les responsables du Ministère de la Mobilité et des Travaux publics, du Ministère du Logement et de l'Aménagement du territoire et du Ministère de l'Éducation nationale, de l'Enfance et de la Jeunesse à la Commission parlementaire conjointe de la Mobilité et des Travaux publics, du Logement et de l'Aménagement du territoire et de l'Éducation nationale, de l'Enfance et de la Jeunesse ;

marque son accord pour l'élaboration des études nécessaires à la réalisation des projets en cause à partir de l'exercice budgétaire 2026, pour les projets suivants :

- École internationale Differdange et Esch-sur-Alzette – Entrée de ville,
- École européenne agréée de l'Ouest à Redange,
- École européenne agréée Schiffange,
- Lycée technique pour professions éducatives et sociales et Lycée Ermesinde – extension.

(s.) Corinne Cahen, Emile Eicher, Ricardo Marques, Mandy Minella.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Madamm Cahen.

3. Dépôt d'une motion par Mme Alexandra Schoos

An déi nächst Wuertmeldung ass vun der Madamm Alexandra Schoos, och fir den Depot vun enger Motioun. Madamm Schoos, Dir hutt d'Wuert.

Exposé

Mme Alexandra Schoos (ADR), auteure | Villmools merci, Här President. Léif Kolleeginnen a Kolleegen, d'Tripartitt huet ugangs des Mounts eng wichteg Fro an de Mëttelpunkt gestallt: Wéi stärke mir d'Kafkraaft vun de Leit an engem Land, wou d'Liewenskäschten ëmmer méi héich ginn? D'„Lëtzebuerger Wort“ an d'„Tageblatt“ hunn däitlech gewisen, datt et bei der Mindestloundebatt net nëmmen ëm Brutto-Zommen, mee ganz konkret ëm Netto-Kafkraaft geet.

A wann d'Leit dowéinst mam soziale Mindestloun entlaascht ginn, da mussen mir och un déi denken, déi vun enger Mindestpensioun liewen. Dofir deposéieren ech haut dës Motioun. Si stellt net d'Erhéijung vum soziale Mindestloun a Fro, guer net! Am Géigendeel, mir erkennen un, datt d'Kafkraaft vu Leit mat niddrege Revenue muss gestärkt ginn. Mee mir soen och ganz kloer: Eng Persoun, déi hiert Liewe laang geschafft, Cotisatiounen bezuelt an dëst Land mat opgebaut huet, därer am Alter net duerch politesch Moosnamen nach méi wäit zeréckfallen!

D'Motioun fuerdert dofir eng Upassung vum Crédit d'impôt pour pensionnés. Dëse Steierkredit ass dat richteg Instrument. Hie kënnt direkt bei de Pensionären un iwwert d'Pensioun an d'Steierfiche. En ass cibléiert an en hëlleft och deene Leit, déi weinst

hirem niddrege Revenu weineg oder guer keng Steiere bezuelen, well e restituabel ass.

Fir eng Mindestpensioun läit de besteeënden CIP am Moment bei ronn 25 bis 50 Euro de Mount. Dat ass nëtzlech, mee et geet net duer, wann op där anerer Säit de Mindestloun iwwer en zousätzleche Steierkredit däitlech verbessert gëtt.

D'ADR proposéiert also eng fair a pragmatesch Léiung: De CIP soll esou ugepasst ginn, datt den Ecart tëscht Mindestloun a Mindestpensioun op d'mannst net nach méi grouss gëtt.

Dat géif fir déi betraffe Pensionäre ganz konkret bedeuten: méi Netto am Mount, méi Sécherheet beim Bezuele vu Loyer, Energie, Medikamenter an aneren aldeegleche Käschten, a virun allem d'Gefill, net vergiess ze ginn.

Natierlech sot Der elo: „Dat kascht de Staat erëm vill Geld!“ Jo, dat ass richtig. Mee d'Gréisstenuerdung ass kontrolléierbar. Wann ee sech um zousätzleche Mindestlounsteierkredit orientéiert, schwätze mir vun ongeféier 1.300 Euro pro betraffene Pensionéierten am Joer 2027, also ronn 13 Milliounen Euro bei 10.000 Betraffenen. Dat ass eng seriö sozial Prioritéit, net eng onkontrolléiert Ausgab.

Här President, d'ADR steet fir eng Sozialpolitik, déi net nëmme grouss Ukënnegunge mécht, mee gerecht a konsequent ass. Mir spillen d'Salariéeën net géint d'Pensionären aus. Mir soen: Béd verdénge Respekt, béd verdénge eng fair Behandlung! Dofir bidden ech d'Chamber, dës Motioun mat ze ënnerstëtzen.

An heimadder géif ech Iech d'Motioun iwwerreechen, Här President. Merci.

Motion

D'Chamber vun den Deputéierten

ass sech bewosst, datt

– d'Erhéijung vum soziale Mindestloun am Kader vum Tripartitt-Accord den Zweck huet, d'Kafkraaft ze stäerken an d'finanziell Laascht vun den héije Liewenskäschten ofzefiedereen,

stellt fest, datt

– d'Leit mat enger Mindestpensioun bei dëser Moosnam vergiess gi sinn, wat de Risiko vun der Altersarmut verschäerft an den Ecart tëscht dem soziale Mindestloun an der Mindestpensioun weider vergréissert,

fuerdert d'Regierung op,

– de „Crédit d'impôt pour pensionnés“ esou unzepassen, datt den Ecart tëscht dem soziale Mindestloun an der Mindestpensioun op d'mannst net weider vergréissert gëtt.

(s.) Alexandra Schoos.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Madamm Schoos.

4. Dépôt d'une proposition de loi par Mme Claire Delcourt

Déi nächst Demande de prise de parole ass déi vun der Madamm Claire Delcourt fir den Depot vun enger Proposition de loi. Madamm Delcourt, Dir hutt d'Wuert.

Exposé

Mme Claire Delcourt (LSAP), auteure | Merci, Här President. De Juni ass Pride Month, wou mer d'Mënschheet an hirer ganzer Diversitéit feieren, mee och deene gedenken, déi Affer vun Diskriminatioun gi sinn, dat weinst hirer sexueller Orientéierung, hirer

Genderexpressioun oder hirer Genderidentitéit. An hei bleift och nach vill Aarbecht, wat eis gesellschaftlech Akzeptanz deen ee vis-à-vis vun deem aneren ugeet. A mir hunn och hei am Haus ëmmer méi polariséiert an ëmmer méi emotional chargéiert Debatten, déi kloer dorop ofzilen, Intoleranz ze streeën.

An dat hei ass esou dee Moment, wou mir als Sozialiste ganz kloer soen: Mir hu keng Akzeptanz vis-à-vis vun esou Diskriminatiounen! An dat heiten ass am Endeffekt e Mount, wou mer d'Geleeënheet notzen, fir dat kloerzestellen an no vir ze kucke fir eng méi tolerant Gesellschaft. An dofir hu mir och schonn ënner Gambia de Mariage an d'Adoptionsrecht fir all Mënsch agefouert.

Allerdéngs huet eise gesetzleche Kader nach ëmmer Lücken. An dorop huet och rezent erëm eng europäesch Biergerinitiativ higewisen, wou iwwer eng Millioun Ënnerschrëfte gesammelt goufen, déi en EU-wäit Verbuet vu Konversionspraktike gefuerdert huet. An hei huet doropshin och d'Europäesch Kommissioun decidéiert, all hiren EU-Memberstaaten dat Verbuet ze recommandéieren. An dat hunn an der Vergaangenheet och schonn d'Europaparlament an Zivillgesellschaften gemaach, awer et sinn och aner Staaten am Kader vun de Vereenten Natiounen, déi dat recommandéiert hunn.

D'Konversionspraktike sinn nämlech inakzeptabel psychologisch wéi och physesch Agrëff op d'Mënschen, fir hir natierlech sexuell Orientéierung respektiv hir Genderidentitéit ze änneren. An et handelt sech heibäi allerdéngs wirklech ëm mëttelalterlech Praxisen, ...

Une voix | Genau!

Mme Claire Delcourt (LSAP), auteure | ... déi LGBTIQ+-Leit als krank ugesinn.

Zu Lëtzebuerg sinn déi Praktiken net verbueden, an dat wëlle mir heimmadder änneren. Mir hunn eis dofir inspiréiert un acht EU-Staaten, déi schonn esou e Verbuet agefouert hunn. An dat ass och de Grond, firwat ech dës Proposition de loi hei deposéieren: fir de Code pénal an deem Sënn ze änneren, also déi Praktike méi kloer ze definéieren an och strofbar ze maachen. Wannechgelift.

8771 – Proposition de loi portant modification du Code pénal en vue d'interdire et d'incriminer les pratiques de conversion visant l'orientation sexuelle, l'identité de genre ou l'expression de genre

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Madamm Delcourt.

Mme Claire Delcourt (LSAP), auteure | Laut Artikel 2 vun der universeller Mënscherechtsdeklaratioun huet all Mënsch d'Recht op e Liewe fräi vun Diskriminatioun. An deem Versprieche bleiwe mir trei. An dobäi läit de Ball elo bei der Majoritéit.

Merci fir d'Nolauschtenen.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Madamm Delcourt.

5. 8310 – Projet de loi relative à l'Observatoire de l'habitat

An da géinge mer zum éischte Punkt vun eisem Ordre du jour kommen, an zwar dem Projet de loi 8310 iwwert den Observatoire de l'habitat. D'Riedezäit ass e Basismodell. Deemno huet de Rapporteur 10 Minuten, déi eenzel Fraktiounen a Sensibilitäten hu jeeweils 5 Minuten, d'Regierung huet 10 Minuten. Et hu sech schonn ageschriwwen: den Här Alex

Donnersbach, den Här Yves Cruchten, d'Madamm Alexandra Schoos, den Här Meris Sehic an den Här Marc Goergen. An d'Wuert huet elo de Rapporteur vum Projet de loi, den honorabelen Här Gilles Baum. Här Baum, Dir hutt d'Wuert.

Rapport de la Commission du Logement et de l'Aménagement du territoire

M. Gilles Baum (DP), rapporteur | Här President, Kolleginnen a Kollegen, säit senger Grënnung am Joer 2003 besteet d'Haaptaufgab vum Observatoire de l'habitat doranner, dem Public, awer och dem Ministère eng breet Panoplie un Donnéeën iwwert de Logement an alles, wat d'Wunnen hei zu Lëtzebuerg betrëfft, zur Verfügung ze stellen.

Mam Projet vun haut ginn an deem Kader zwou gréisser Upassungen gemaach. Engersäits soll den Observatoire méi onofhängeg ginn, dat virun allem mat Bléck op seng Propositionen, seng Constaten, awer och d'Outilen, mat deenen e schafft. Konkreet gëtt et e puer Ännerungen, déi seng Onofhängegkeet stärke sollen.

Éischtens wäert de Minister e Beamten nennen, deen als Coordinateur général fir de Fonctionnement vum Observatoire zoustänneg ass. Deem säi Mandat gouf op zwee Joer festgeluecht a kann doriwwer eraus och verlängert ginn. Zukünfteg wäert och e Comité d'accompagnement den Observatoire a senger Missioun begleeten. Deem säi Fonctionnement gëtt iwwer Règlement grand-ducal gereegelt. Spezifesch ass de Komitee dofir do, Froen bezüglech dem Datenaustausch, der Methodologie oder der Erweiterung vun de Sujeten am Logement ze klären.

Eng weider Ännerung, déi den Observatoire méi onofhängeg mécht, sinn d'Dispositionen, déi d'Kooperatioun mat aneren Acteuren reegelen. Wat de Recours op verschidde Fuerschungszentren oder op d'Universitéit ugeet, gouf elo geännert, dass den Observatoire de Minister elo net méi muss am Virfeld dofir ëm den Accord froen. E kann elo no sengem eegenen Ermoossen decidéieren, bei deenen Acteuren unzeklappen, a brauch net méi den Accord vum Minister, fir kënne mat hinnen zesummeschaffen. An deem Fall gëtt eng Convention de partenariat tëschent de jeeweilegen Acteuren an dem Staat ënnerschriwwen, déi da fir fënnef Joer besteet an och verlängert ka ginn.

Wat den allgemengen Aarbechtsprogramm vum Observatoire fir d'Joer ugeet, wäert de Minister dësen elo op Propos vum Observatoire festhalen. Hei ginn dann am Virfeld déi grouss Sujete bestëmmt, déi prioritär solle behandelt ginn.

Den zweete grouss Volet ass de Schutz vun den Donnéeën, déi am Kader vun den Etüde verschafft ginn. Mir verbesseren déi legal Basis beim Dateschutz a beim Datenaustausch, andeems mer kloer definéieren, dass de Logementsministère fir d'Donnéeë responsabel ass an dass déi verschidden Acteuren, déi bei den Etüde matschaffen, als Sous-traitants gëllen.

Ausserdeem gëtt am Artikel 5 kloer definéiert, dass den Observatoire am Kader vu sengen Etüden Donnéeë vu Leit verschaffe kann, déi hei am Land wunnen, déi hei am Land schaffen, déi Proprietär vun Terrainen sinn oder Proprietär vun enger Wunneng. Dat sinn, ënner anerem, demografesch, mee och ekonomesch Donnéeën oder Informatiounen zum Beispill iwwert d'Occupatioun vun de Wunnengen, fir just e puer Beispiller ze nennen.

Natierlech ass et och wichteg, dass beim Traitement vun den Datesätz alles absolutt konform ass. Dofir gëtt am Gesetz preziséiert, dass all Informatiounen entweder pseudonymiséiert beziehungsweise

anonymiséiert ginn, jee no Besoin vun der jeeweileger Etüd.

Och wat d'Zerstéierung vun den Donnéeën ugeet, ass elo am Gesetz kloer festgehalen, dass an engem Delai vun zwee Joer no Ofschluss vun der Etüd déi spezifesch Datesätz entweder komplett anonymiséiert oder carrement zerstéiert ginn.

Et gouf zu dësem Projet de loi eng ganz Rei Avisen, dräi Avisa vum Staatsrot, och en Avis vun der Staatsbeamtekummer, zwee Avisa vun der Chambre de Commerce, ee vun dem Syvicol an och e ganz interessanten Avis vun der Commission nationale pour la protection des données. Fir den Detail zu den Avisa géif ech op mäi schrëftleche Rapport verweisen an elo schonn den Accord vun der DP-Fraktioun ginn.

Merci.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Claude Wiseler, Président | Ech soen dem Här Baum als Rapporteur villmools Merci fir säi schrëftlechen a fir säi mündlechen Rapport.

An den éischten ageschriwwene Riedner ass den Här Alex Donnersbach. Här Donnersbach, Dir hutt d'Wuert.

Discussion générale

M. Alex Donnersbach (CSV) | Merci, Här President. Ben, als CSV begrësse mer dës Gesetzesprojet, well den Observatoire de l'habitat mécht eng wichteg Aarbecht hei zu Lëtzebuerg. E suergt derfir, dass mer regelméisseg objektiv Zuele kréien iwwert de Wunnengsmarché.

Ech denken notament un de Rapport iwwert de Marché résidentiel, deen all Trimester verëffentlecht gëtt an deen eis wichteg Donnéeë gëtt, souwuel eis an den Institutiounen, déi d'Politik vum Logement matgestalten, wéi natierlech och der Wirtschaft. An dowéint begrësse mer och, dass déi dräi Haaptmissiounen vum Observatoire elo gesetzlech definéiert ginn, eeben d'Sammelen, d'Zentraliséieren an d'Geréiere vun Donnéeën, awer och d'Analys vun deenen Donnéeën no wëssenschaftleche Krittären, wat nach eng Kéier extra an dësem Gesetz ervirgestrach gouf, an natierlech och d'Verëffentlechung vun dësen Donnéeë fir de breede Public, fir dass méiglechst vill Acteuren dovunner profitéiere kënnen.

Dat Gesetz stäerkt och d'Onofhängegkeet vum Observatoire. Do ass no enger Rei Observatiounen vum Staatsrot och nach eng Kéier nogebessert ginn. A mir begrëssen och, dass eng kloer gesetzlech Verankerung kënnt fir den Austausch vun den Donnéeën. RGPD, wéi eng Donnéeë verschafft kënne ginn, wéi eng Persoun betraff sinn, u wien d'Donnéeë kënne weidergi ginn a fir wéi eng Zwecker se benotzt ginn: Alles dat gëtt kloer definéiert. Formaliséiert gëtt och d'Zesummenaarbecht zwëschen dem Ministère an de verschiddenen Acteuren an Zukunft – also, dat mécht en och elo schonn – an dass mer mat Forschungsinstituter Partnerschaften hunn. Mee elo huet dat alles eng gesetzlech Basis.

Mir begrëssen och, dass d'Gouvernance gestäerkt gëtt. Ech mengen, et gouf vum Rapporteur ugeschwat. Et gëtt ee Coordinateur général, dee vum Wunnengsminister als Mataarbechter vum Ministère ernannt gëtt, mat engem Mandat vun zwee Joer, an och e Comité d'accompagnement, fir deen ze begleeten.

Ech mengen, dat hei ass e wichtegt Signal fir d'Vertauen an eis Institutiounen an natierlech och an déi Zuelen, déi verëffentlecht ginn, fir sécherzestellen, dass mer richteg Zuelen hunn, dass mer éierlech Zuelen hunn, dass mer Zuelen hunn, op déi sech déi verschidden Acteuren an der Wirtschaft an an eisen